

Brüsszel, 2020.4.29.
COM(2020) 179 final

2020/0071 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

az (EU) 2016/797 irányelvnek és az (EU) 2016/798 irányelvnek az átültetésre vonatkozó időszak meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A javaslat azon sürgősségi intézkedések részét képezi, amelyeket a Bizottság a Covid19-járvány által okozott rendkívüli helyzetre válaszul fogadott el.

Szokatlan módon a negyedik vasúti csomag műszaki pilléréről szóló (EU) 2016/797 és (EU) 2016/798 irányelv két lehetséges átültetési határidőt¹ jelölt meg a tagállamok számára: 2019. június 16-át, vagy a Bizottságnak és az Európai Unió Vasúti Ügynökségének küldött értesítés esetén 2020. június 16-át. 2019-ben csak 8 tagállam ültette át mindkét irányelvet (BG, FI, FR, GR, IT, NL, RO, SI).

A Covid19-járványra tekintettel a fennmaradó 17 tagállam többsége az átültetési határidő elhalasztását kérte, arra hivatkozva, hogy nem tudják 2020. június 16-ig véglegesíteni a szükséges jogszabályokat.

A rendkívüli körülményekre tekintettel teljesen érthető, hogy a végleges átültetésre nem lehet 2020. június 16-ig sort keríteni. A jogbiztonság és a jogi egyértelműség biztosítása alapvető fontosságú, különösen a vasútipar és a negyedik vasúti csomag fő kedvezményezettjeinek számító vállalkozások számára. A Covid19-járvány a tagállami átültető intézkedések elfogadásának utolsó szakaszában következett be. A tagállamoknak egy három hónappal meghosszabbított határidőn belül le kell tudniuk zárni a folyamatot. A Bizottság ezért egy rövid, három hónapos határidő-hosszabbítást tart észszerűnek.

Számos végrehajtási jogi aktus és felhatalmazáson alapuló jogi aktus került elfogadásra az (EU) 2016/797 irányelvvel és az (EU) 2016/798 irányelvvel összhangban. Ezek a kettős átültetési határidőt tükröző átmeneti rendelkezéseket és hatálybalépési határidőket tartalmaznak. A Bizottság módosításcsomagot fog javasolni ezekhez a végrehajtási jogi aktusokhoz, hogy összhangba hozza őket az átültetési határidőknek a javasolt irányelv elfogadását követő meghosszabbításával. A kapcsolódó felhatalmazáson alapuló jogi aktusok² esetében az (EU) 2016/798 irányelv 6. cikkében meghatározott jelenlegi eljárás nem tenné időben lehetővé a meghosszabbított átültetési határidőkkel való összehangolást. Ezért e javaslat jogalapot és egyszerűsített eljárást biztosít a későbbi összehangoláshoz. Ezáltal gondoskodni fog a jogi keret és a negyedik vasúti csomag műszaki pillére végrehajtásának koherenciájáról.

A kezdeményezés nem része a célravezető és hatásos szabályozás (REFIT) programnak.

• Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

A javaslatok összhangban vannak a Bizottság által a Covid19-járvány negatív hatásainak enyhítése és leküzdése érdekében hozott átfogó sürgősségi intézkedésekkel.

¹ A vasúti rendszer Európai Unión belüli kölcsönös átjárhatóságáról szóló (EU) 2016/797 irányelv 57. cikke és a vasútbiztonságról szóló (EU) 2016/798 irányelv 33. cikke.

² A Bizottság (EU) 2018/761 felhatalmazáson alapuló rendelete (2018. február 16.) az (EU) 2016/798 európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján a nemzeti biztonsági hatóságok által az egységes biztonsági tanúsítvány vagy a biztonsági engedély kiadását követően végzett felügyelet céljára alkalmazandó közös biztonsági módszerek meghatározásáról és az 1077/2012/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 129., 2018.5.25., 16. o.).

A Bizottság (EU) 2018/762 felhatalmazáson alapuló rendelete (2018. március 8.) az (EU) 2016/798 európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján a biztonsáगरányítási rendszerek követelményeire vonatkozó közös biztonsági módszerek meghatározásáról, valamint az 1158/2010/EU és az 1169/2010/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 129., 2018.5.25., 26. o.).

Ezen intézkedések elfogadása alapvető fontosságú az áru- és személyszállítás folytonosságának biztosításához.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A belső vasúti piac hatékony működése, az alapvető áruk, az utasok és a személyzet szabad áramlása, valamint a kapcsolódó szolgáltatások a vasúti társaságok, a pályahálózat-működtetők és a vasútipar gazdasági teljesítményétől, valamint a jogi és igazgatási keret megfelelő működésétől függenek. A Covid19-járvány negatív gazdasági következményei veszélyeztethetik a vasúti társaságok és a pályahálózat-működtetők pénzügyi stabilitását, és súlyosan negatív hatást gyakorolhatnak a közlekedési rendszerre és a gazdaság egészére.

A Bizottság kidolgozta az ún. „zöld sávok” koncepcióját a határok árufuvarozás előtti nyitvatartása és a forgalmi késedelmek csökkentése érdekében. Az utasok jogaira vonatkozóan iránymutatást készített, amelyet az általános helyzet további változásainak kezelése érdekében naprakészen fog tartani.

Az irányelvek módosítása a tagállamok, a vasúti társaságok, a pályahálózat-működtetők és a vasútipar jelenlegi aggályaira igyekszik megoldást találni, ezért kiemelt jelentőséggel bír.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A kezdeményezés jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 91. cikkének (1) bekezdése.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A javaslat célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, mivel rájuk nézve kötelezőek az irányelvekben meghatározott átültetési rendelkezések, és nem tudják őket egyoldalúan módosítani. Ez a célkitűzés csak maguknak az irányelveknek a társjogalkotó általi módosításával érhető el.

- **Arányosság**

A javaslat arányos a válság okozta problémákkal, és nem lépi túl a folyamatban lévő Covid19-járvány hatásainak – az irányelvek átültetése céljából történő – enyhítésére irányuló célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Céljának elérése érdekében a jogi eszköznek ugyanolyan formát kell öltenie, mint a módosítandó jogi aktusnak. A javaslat fő célja az átültetési határidőnek a tagállamok kérése szerinti módosítása.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Ez egy sürgős intézkedés, amelyet a Covid19-vírus okozta járvány hirtelen és előre nem látható kitörése és terjedése tett szükségessé. Ebből következik, hogy az intézkedés esetében a célravezető és hatásos szabályozás program nem releváns, és nem került sor utólagos értékelésre.

- **Konzultációk az érdekelt felekkel**

A sürgősségre való tekintettel nem kerülhetett sor hivatalos konzultációra az érdekelt felekkel. Azonban mind a tagállami hatóságok, mind az érdekelt felek megkeresték a Bizottságot, hogy az irányelvekkel összefüggésben fogadjon el megfelelő intézkedésekre irányuló javaslatot.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A fentebb kifejtett okok miatt a szakértői vélemények megfelelő összegyűjtésére a helyzet sürgősségéből adódóan nem volt lehetőség. A Bizottság a járványügyi körülmények alakulására vonatkozó tudományos bizonyítékok alapján hozza meg biztonsági intézkedéseit.

- **Hatásvizsgálat**

A helyzet sürgősségére való tekintettel hatásvizsgálat elvégzésére nem kerülhetett sor.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Tárgytalan.

- **Alapjogok**

Nincs hatással az alapvető jogokra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Tárgytalan.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A vasúti ágazat jogi egyértelműségére is közvetlen hatást gyakorló javasolt intézkedés megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében a Bizottság egy értesítési záradék bevezetését javasolja azon tagállamok számára, amelyek az átültetési határidő 2020. szeptember 16-ig történő meghosszabbítása mellett döntenek.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

Tárgytalan.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE**az (EU) 2016/797 irányelvnek és az (EU) 2016/798 irányelvnek az átültetésre vonatkozó időszak meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 91. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az (EU) 2016/797 európai parlamenti és tanácsi irányelv³ 57. cikkének (1) bekezdésével és az (EU) 2016/798 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴ 33. cikkének (1) bekezdésével összhangban a tagállamoknak 2019. június 16-ig meg kellett volna hozniuk azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek az irányelvek vonatkozó rendelkezéseinek való megfeleléshez szükségesek. Az (EU) 2016/797 irányelv 57. cikkének (2) bekezdése és az (EU) 2016/798 irányelv 33. cikkének (2) bekezdése értelmében azonban a tagállamoknak lehetőségük volt az átültetésre vonatkozó időszak egy évvel történő meghosszabbítására.
- (2) Tizenhét tagállam értesítette a Bizottságot és az Európai Unió Vasúti Ügynökségét (a továbbiakban: Ügynökség) az (EU) 2016/797 és az (EU) 2016/798 irányelv átültetésére vonatkozó határidő 2020. június 16-ig történő meghosszabbításáról.
- (3) A Covid19-járvány által okozott rendkívüli és előre nem látható helyzet miatt ezen tagállamok némelyikének nehézségei adódtak a jogalkotási munka adott átültetési határidőn belüli befejezése terén, ezért fennáll a veszélye annak, hogy nem tudják tartani e határidőt. Egy ilyen mulasztás jogbizonytalansághoz vezethet a vasútipar, a nemzeti hatóságok és az Ügynökség számára a vasútbiztonságra és a kölcsönös átjárhatóságra vonatkozó jogszabályok tekintetében. Az, hogy a Covid19-járvány

¹ HL C , , o.² HL C , , o.³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/797 irányelve (2016. május 11.) a vasúti rendszer Európai Unión belüli kölcsönös átjárhatóságáról (átdolgozás) (HL L 138., 2016.5.26., 44. o.).⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/798 irányelve (2016. május 11.) a vasútbiztonságról (átdolgozás), (HL L 138., 2016.5.26., 102. o.).

következtében egyes tagállamok nem tudják átültetni az irányelveket, nagyon káros következményekkel jár a vasúti ágazatra nézve.

- (4) A vasútipar számára alapvető fontosságú a jogbiztonság és a jogi egyértelműség biztosítása azáltal, hogy adott esetben a tagállamok lehetőséget kapnak arra, hogy 2020. június 16-tól korlátozott ideig még a 2004/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁵ és a 2008/57/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁶ alkalmazzák.
- (5) Mivel a Covid19-járvány a nemzeti átültető intézkedések elfogadásának utolsó szakaszában következett be, a tagállamok számára helyénvaló további három hónapot engedélyezni az átültetési folyamat befejezéséhez.
- (6) Az (EU) 2016/797 irányelv és az (EU) 2016/798 irányelv átültetési határidejét három hónappal, 2020. szeptember 16-ig indokolt meghosszabbítani. A 2004/49/EK irányelv és a 2008/57/EK irányelv hatályon kívül helyezésének az (EU) 2016/797 irányelv 58. cikkében, illetve az (EU) 2016/798 irányelv 34. cikkében meghatározott időpontját szintén helyénvaló ennek megfelelően kiigazítani.
- (7) Az (EU) 2016/798 irányelv alapján számos, felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadtak el, amelyekben a korábbi átültetési határidők szerepelnek. A jelenlegi helyzetben ezeket a jogi aktusokat is össze kell hangolni az új átültetési határidővel. Egyszerűsített eljárásról kell rendelkezni azokban az esetekben, amikor rendkívül sürgős okokból felhatalmazáson alapuló jogi aktus módosítására van szükség.
- (8) Az (EU) 2016/797 és az (EU) 2016/798 irányelvet megfelelően módosítani kell.
- (9) Az ezen irányelvben meghatározott intézkedések mielőbbi alkalmazásának lehetővé tétele érdekében az irányelvnek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon hatályba kell lépnie,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Az (EU) 2016/797 irányelv a következőképpen módosul:

1. Az 57. cikk a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:
„(2a) Azok a tagállamok, amelyek a (2) bekezdéssel összhangban meghosszabbították az átültetésre vonatkozó időszakot, [2020. szeptember 16-ig] kiterjeszthetik a hosszabbítást. Átültető intézkedéseik ettől az időponttól lesznek alkalmazandók. Az érintett tagállamok erről legkésőbb az (EU) 2020/... irányelv hatálybalépését követő egy napon belül értesítik az Ügynökséget és a Bizottságot.”;
2. Az 58. cikk első bekezdésében:
a „2020. június 16.” szöveg helyébe a „2020. szeptember 16.” szöveg lép.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29.) a közösségi vasutak biztonságáról, valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrakapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (vasútbiztonsági irányelv) (HL L 164., 2004.4.30., 44. o.).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/57/EK irányelve (2008. június 17.) a vasúti rendszer Közösségen belüli kölcsönös átjárhatóságáról (HL L 191., 2008.7.18., 1. o.).

2. cikk

Az (EU) 2016/798 irányelv a következőképpen módosul:

1. A szöveg a következő 6a. cikkel egészül ki:

„6a. cikk

A közös biztonsági módszerek hozzáigazítása a felülvizsgált határidőkhöz

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 27. cikk (7) bekezdésével összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el annak érdekében, hogy a 6. cikk (6) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok alkalmazási időpontjait hozzáigazítsa a 33. cikk (2a) bekezdésében meghatározott átültetési határidőhöz.”

2. A 27. cikk a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Az (1)–(6) bekezdéstől eltérve a Bizottság [az (EU) 2020/... irányelv hatálybalépésének napja]-tól/-től [2020. szeptember 16-ig] felhatalmazást kap a 6a. cikk szerinti, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására. Ehhez a 27a. cikkben előírt eljárást kell alkalmazni.”

3. A 27. cikk a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A (2)–(6) bekezdéstől eltérve és a (7) bekezdés sérelme nélkül, amennyiben rendkívül sürgős okokból szükséges, az e cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra a 27a. cikkben előírt eljárást kell alkalmazni.”

4. A szöveg a következő 27a. cikkel egészül ki:

„27a. cikk

Sürgősségi eljárás

- (1) Az e cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok haladéktalanul hatályba lépnek és alkalmazandók mindaddig, amíg az Európai Parlament vagy a Tanács a (3) bekezdésnek megfelelően nem emel ellenük kifogást.
- (2) Amint a Bizottság e cikk alapján elfogad egy felhatalmazáson alapuló jogi aktust, arról egyidejűleg értesíti az Európai Parlamentet és a Tanácsot, és megindokolja a sürgősségi eljárás alkalmazását.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács a 27. cikk (6) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően kifogást emelhet a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen. Ebben az esetben a Bizottság az Európai Parlament vagy a Tanács kifogásáról szóló határozatról való értesítést követően haladéktalanul hatályon kívül helyezi a szóban forgó, felhatalmazáson alapuló jogi aktust.”

5. A 33. cikk a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Azok a tagállamok, amelyek a (2) bekezdéssel összhangban meghosszabbították az átültetésre vonatkozó időszakot, [2020. szeptember 16-ig] kiterjeszthetik a hosszabbítást. Átültető intézkedéseik ettől az időponttól lesznek alkalmazandók. Az érintett tagállamok erről legkésőbb az (EU) 2020/... irányelv hatálybalépését követő egy napon belül értesítik az Ügynökséget és a Bizottságot.”

6. A 34. cikk első bekezdésében:

a „2020. június 16.” szöveg helyébe a „2020. szeptember 16.” szöveg lép.

3. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

4. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*